BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Nr. 254 Sâmbătă 16 Septembrie 1939
12 Pagini P IIII

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ȚARĂ pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Școlile noastre de pilotaj

Progresele ce le-a făcut aviația în ultimele două decenii, — progrese atât din punctul de vedere technic, cât și din punctul de vedere al siguranței zborului, pe mari distanțe și cu viteze din ce în ce mai mari, — au pus problema personalului navigant pe întâiul plan. Nu se poate concepe o aviație civilă și militară, fără un personal navigant bine instruit, suficient antrenat și cu simțul răspunderei și al datoriei.

Din acest personal navigant fac parte piloții, observatorii, mecanicii și radio-telegrafiștii, care asigură conducerea și siguranța aparatului, prin îndeplinirea conștiincioasă a funcțiunilor și misiunilor lor.

In special, aviația militară, pentru aparatele sale de bombardament, de vânătoare și de recunoaștere, are nevoe de un personal de elită.

Cum aviația a eșit din faza eroică, când pilotului i se cereau îndrăzneală, curaj și spirit de sacrificiu, în faza actuală, ea are nevoe, după cum am spus, de un personal navigant de elită, bine calificat, atât din punctul de vedere profesional, cât și din punctul de vedere științific. Unui pilot i se cer întinse cunoștințe de ordin științific în materie de aeronautică, experiență, simț de orientare și sânge rece, spre a putea fi un element de valoare și deci folositor. De aceea sunt necesare școlile de pilotaj, care au început să ia o dezvoltare și la noi. Nu numai atât. Tineretul nostru trebue să se intereseze de toate problemele strâns legate de navigațiunea aeriană, căci atât în timp de pace, cât și în timp de război, aviația, prin marile servicii ce aduce omenirei civilizate în materie de transporturi rapide și la mari distanțe, ca și apărarei naționale, este un factor de progres și o armă de temut, în caz de război, care poate asigura victoria, prin dominația aerului.

Oricât de numeroase ar fi avioanele ce le-ar avea la dispoziție o țară și oricât de perfecționate ar fi tipurile lor, ele nu pot fi bine folosite de cât având și un număr de piloți, observatori, mecanici și radio-telegrafiști, suficient și sever selecționați, spre a putea efectua în cele mai bune condiții zborurile și a executa misiunile lor, în orice împrejurări.

Pe lângă cunoștințele și calitățile profesionale, piloții și ceilalți colaboratori din personalul navigant trebue să fie pătrunși de simțul răspunderii și al disciplinei. De asemenea elemente are nevoe aviația și în acest scop școlile de pilotaj urmează să fie completate și cu școli destinate să formeze observatori, mecanici și radio-telegrafiști.

In ce condițiuni ar negocia pacea Anglia și Franța

Londra, 13 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas" transmite:

Ministerul informațiilor comunică:

„Cercurile londoneze bine informate atribuie un interes considerabil svonurilor primite din diferite surse, relative la ofertele de pace ce ar putea să fie făcute.

Poziția guvernului Majestății Sale și a guvernului francez este, evident, bine cunoscută și a mai fost expusă în chip limpede. Această poziție este că cele două puteri n'ar putea negocia pacea decât cu un guvern german în rolul căruia ar putea să se încreadă în așa fel încât să poată privi viitorul cu certitudine.

Lucrul acesta nu poate fi așteptat din partea lui Hitler, căci technica lui de agresiune brutală față de toate țările negermane, unele după altele, este acum patentă pentru toată lumea.

Odată ce guvernul în care se va putea avea încredere va fi la putere în Germania și odată ce răul săvârșit va fi reparat, guvernul britanic va fi, fără nicio îndoială, dispus, după cum a arătat în mai multe rânduri, să examineze în consultare cu aliații și cu celelalte puteri amice, mijlocul de a se institui o pace justă și echitabilă în Europa.

In aceste împrejurări ar fi posibil să se examineze în același timp și modul cum s'ar putea reajusta condițiile economice, în așa fel încât să se permită tuturor puterilor să tragă un beneficiu mutual din resursele mondiale.

Fuehrerul n'ar refuza propuneri din partea guvernului polon

Berlin, 13 (Rador). — Corespondentul agenției „Stefani" transmite:

Șeful biroului de presă german a declarat ziariștilor străini din Berlin că de acum înainte campania germană în Polonia se apropie repede de sfârșitul victorios.

Totuși, a adăugat el, nici chiar astăzi Fuehrerul n'ar refuza să ia în considerație eventuale propuneri din partea guvernului polon.

LA CAMERA COMUNELOR

de I. LUGOSIANU

In timp ce în celelalte țări în războiu, ca și în multe State neutre, toate puterile se concentrează într'o singură mână și necesitatea unității de comandament a națiunilor armate impune o tăcere desăvârșită oricărei libertăți publice, parlamentul britanic își menține tradițiile seculare de libertate a discuțiunilor. Critica își păstrează drepturile, moderată, dar nestânjenită. Unitatea de acțiune rezultă din solidaritatea intereselor naționale, din disciplina colectivă consimțită și din conștiința supremă a marilor îndatoriri ale Imperiului.

Deși d. Chamberlain a obținut de la Parlament depline puteri, parlamentul britanic este ținut periodic la curent cu activitatea guvernului în toate domeniile. Miercuri, guvernul britanic a arătat, atât Camerei Comunelor, prin d. Chamberlain, cât și Camerei Lorzilor, prin Lordul Stanhope cum se desfășoară acțiunea diplomatică a Marei Britanii, executarea măsurilor de apărare internă și operațiile de războiu ale aliaților pe toate câmpurile de luptă.

Declarațiile d-lui Chamberlain sunt deosebit de interesante prin amănuntele concrete, pe care le conțin asupra operațiilor militare, asupra măsurilor de organizare a apărării civile ca și a serviciilor de propagandă britanice asupra acestora din urmă ridicându-se critici severe din partea opoziției. Reținem însă din expunerea primului ministru, numai declarațiile de ordin politic, care au un caracter permanent și o valoare internațională.

Reuniunea Consiliului suprem de războiu, care a avut loc Marți la Paris, a dat primului ministru prilejul de a afirma deplina solidaritate a Franței cu Marea Britanie, imensa valoare a contactelor personale, menite să stabilească acea încredere mutuală permanentă, fără care nu poate exista armonia în acțiune, în fine, acordul desăvârșit al opiniilor publice de pe amândouă țărmurile Canalului Mânecei.

Pentru oricine a urmărit pe vremuri evoluția colaborării diplomatice și militare în războiul mondial, este evident că situația raporturilor franco-engleze din 1939 reprezintă un uriaș progres față de lipsa de coordonare din 1914—1918, care a zădărnicit atâtea sacrificii de sânge, de timp și de mijloace materiale. Atunci au trebuit patru ani până la înfăptuirea unității de comandament, în întâlnirea istorică de la Doullens, în ultimul an de războiu. Astăzi s'a profitat de experiența trecutului. Războiul a găsit cooperarea anglo-franceză realizată cu anticipație, comandamentul unic înfăptuit, opiniile publice pregătite, divergențele de păreri sau de amor propriu dinnainte înlăturate.

Obiectivele de războiu anglo-franceze — spre deosebire de 1914 — au fost de asemenea definite. D. Chamberlain le subliniază cu vigoare și pecizie în cuvântarea sa. „Poporul Franței și Marei Britanii sunt tot atât de hotărâte, spune d-sa, nu numai să-și îndeplinească întru totul obligațiile față de Polonia, ci să pună capăt, odată pentru totdeauna, încordări intolerabile de a trăi sub amenințarea perpetuă a agresiunii național-socialiste. Aliații noștri francezi sunt ca și noi un popor iubitor de pace, dar nu mai puțin convinși ca noi că nu poate fi pace câtă vreme primejdia național-socialistă n'a fost înlăturată".

In obiectivele actuale de războiu ale Angliei și Franței, așa cum sunt definite de d. Chamberlain, conflictul armat de astăzi apare, nu ca o luptă îndreptată contra poporului german, ci ca o cruciadă fără cruțare contra agresiunii, ca o operație de exterminare a unui regim politic. Danzigul a fost un simbol al acestei lupte, sacrificiul polon un episod dramatic al unui conflic gigantic între două concepții de viață și două morale, care nu pot trăi, în același timp în lume. Acest războiu, în care popoarele declară că nu se urăsc unele pe altele și în care lipsesc elementele pasionale de amor propriu național, de dușmănie sau de lăcomie teritorială, apare ca un fel de războiu de religiune, un războiu contra războiului, o sângeroasă luptă supremă spre a asigura o pace definitivă, așezată pe temeliile tradiționale ale libertății popoarelor.

La această luptă, constată d. Chamberlain, toate popoarele din comunitatea britanică de peste mări și-au dat adeziunea lor și o dovedesc nu numai prin cuvinte, ci și prin fapte. Unitatea imperială, care părea asigurată numai de identitatea de limbă și de interese și de comuna legătură de loialitate față de coroană, n'a fost sdruncinată de Statutul dela Westminster și de autonomia deplină, pe care dominioanele au dobândit-o, în cei douăzeci de ani, care au urmat războiului mondial. In fața primejdiei comune, solidaritatea Imperiului se manifestă cu aceiași vigoare. Istoria se repetă. Nu însă în toate privințele. Spre deosebire de 1914, un lanț de numeroase State neutre înarmate spre a-și păzi neutralitatea, înconjoară, după cum constată primul ministru britanic, frontiera îngustă a unui teatru de războiu, pe care se joacă destinele lumii. Sentimentul, pe care îl lasă cetirea discursului d-lui Chamberlain, este că sorții acestui războiu sunt o chestiune de viață și de moarte pentru Marea Britanie și că Ea este hotărâtă să lupte fără preget până la isbânda finală.

Guvernul francez a fost remaniat

Lista noilor miniștri

Paris, 13 (Rador). — Agenția „Havas" transmite lista cabinetului Daladier remaniat:

DALADIER, președinția consiliului, războiul și relațiile externe, asistat de doi subsecretari de stat și anume:

DUCOS, subsecretar de stat al apărării naționale și al războiului.

CHAMPETIER DE RIBES, subsecretar de stat al afacerilor străine.

GEORGES BONNET, justiție.

BERNOT, ministru al blocusului.

YVON DELBOS, educația națională.

RAOUL DAUTRY, ministru al armamentului.

ALPHONSE RIO, ministru al marinei comerciale.

RENE BESSE, ministru al pensiunilor.

CHAUTEMPS, ministru de stat.

SARRAUT, internele.

GUY LA CHAMBRE, marina de războiu.

QUEUILLE, agricultura.

MANDEL, colonii.

GENTIN, comerț.

PAUL REYNAUD, finanțe.

JULES JULIEN, transmisiuni.

RUCART, sănătatea publică.

POMARET, muncă.

De MONZIE, lucrări publice.

D. COULONDRE, fost ambasador la Berlin este numit director de cabinet la președinția consiliului, pentru partea diplomatică.

*

Inlocuirile din cabinet se datoresc demisiei d-lui Jean Zay, care dorește să servească pe front și demisiei d-lui Marchandeau, care dorește să se ocupe activ de primăria orașului Reims. In sfârșit, din motive de sănătate, și-a dat demisia și d. de Chappedelaine. Deasemeni a demisionat și d. Patenotre, care, în împrejurările actuale, vrea să se consacre departamentului său.

D. Daladier a mulțumit foștilor săi colaboratori pentru ajutorul pe care i l-au dat timp de 16 luni.

Creiarea departamentelor blocusului și armamentelor a fost impusă de necesitățile momentului

CITIȚI IN CORPUL ZIARULUI:

Expunerea d-lui Chamberlain în Camera Comunelor

Evenimentele internaționale pe ziua de Miercuri

STATELE UNITE. — Congresul american a fost convocat pentru 21 Septembrie.

— Generalul Pershing a declarat că „pare sigur că grație dureroasei lecții de acum 22 ani, când Statele Unite au intrat în războiu nepregătite, nu se va mai repeta în cazul când ar fi din nou târâte în războiu".

Declarația președintelui Roosevelt care a reafirmat că Statele Unite vor apăra Canada și posesiunile britanice din America de Nord dacă aliații ar fi învinși, „a fost primită foarte călduros la Ottawa" — spune corespondentul agenției Havas.

FRANȚA. — S'a asigurat salvgardarea patriomniului artistic și a marilor colecțiuni literare și artistice din Paris. Monumentele, bisericile și catedralele situate în zonele amenințate au fost deasemenea înconjurate de toate măsurile de securitate.

— D. Daladier a prezentat aseară președintelui Republicii lista noului guvern francez.

— Ministrul Irakului la Paris, depunând o coroană pe mormântul soldatului necunoscut, a rostit o cuvântare aducând omagiul țării sale pentru Franța, exprimându-și încredere în triumful Franței dela care „toți arabii așteaptă realizarea aspirațiilor lor naționale".

ITALIA. — S'a alocat un credit de 2.500.000 lire pentru funcționarea serviciului poliției politice italiene.

— S'a hotărît restabilirea serviciilor maritime între Veneția și țările străine și în primul rând cu Africa orientală și Libia.

(Continuare în pag. 2-a)

Membrii ambasadei germane din Londra plecând la gara Victoria, spre a se înapoia în Germania

Operațiile militare din Polonia, la 12 Septembrie

Bătălia de pe Vistula, Bug și San, continuă. — Cum se prezintă teatrul de operațiuni germano-polon

Spre nord și nord-vest de Varșovia, până la Modlin, se întinde o parte din câmpia nisipoasă și monotonă a Masoviei.

Modlin — care sub fosta stăpânire rusească se numea Nowo-Georgiewsk — e la 48 km. N.-V. de Varșovia. Situată la confluența Vistulei cu râurile Narew și Bug, pe malul răsăritean al Vistulei, această localitate prezintă importanță strategică. De aceea Napoleon I, cu prilejul pregătirei campaniei sale din Rusia, a dat ordin să se construiască fortificații la Modlin. Aceste fortificații s'au construit între anii 1807—1812.

In timpul războiului mondial, după dezastrul suferit de armatele rusești comandate de Samsonov și Renenkamp, în bătălia dela lacurile mazuriene (sudul Prusiei orientale), armatele germane de sub comanda generalilor Hindenburg și Ludendorff au anagajat a doua bătălie de pe Vistula, în timpul căreia ea s'a izbit, la N.-V. de Varșovia, de fortăreața Modlin (Nowo-Georgiewsk), care a avut același rol în acea campanie, ca și fortăreața Lötzen, pentru germani, în campania din Prusia orientală.

In 1915 germanii au distrus sistemul de fortificații dela Modlin.

După restaurarea statului polonez, polonezii, dându-și seama de avantagiile strategice ce le prezintă pentru apărarea Varșoviei, Modlin-ul, l-au întărit iarăși, construind, în apropiere de vărsarea râurilor Narew și Bug în Vistula, fortificații moderne.

Așa se explică rezistența ce o întâmpină la Modlin trupele germane dela Nord.

Centrul teatrului de operațiuni e o vastă câmpie, străbătută de Vistula mijlocie și de afluenții săi: Notec, Bug, Wartha și Pilița.

Această câmpie, de la care și-a luat numele Polonia — căci în limba slavă Pola înseamnă câmpie — e acoperită de nisipuri, mlaștini, turbării, făcuri și păduri.

Pe partea dreaptă a Vistulei câmpia e mai ridicată; pe când pe partea stângă ea formează o depresiune ce se termină la est cu mlaștinile Pripetului. In centrul câmpiei e Varșovia, oraș deschis,—care de câteva zile a fost pus în stare de apărare de polonezi — nod important de cale ferată, căci de aci pornesc toate liniile principale în direcțiile Danzig-Gdynia, Torun-Poznan, Bialystok-Vilna, Deblin-Lublin-Lwow-Snyatin, Lodz-Poznan, Siedlce-Brest-Litowsk ș. a.

Trupele polone, regulate și neregulate, apără cu înverșunare Varșovia; iar la est și sud de acest oraș, detașamente puternice germane au trecut șoseaua și calea ferată ce conduc spre Siedlce.

Spre vest, între Plock și orașul Kutno — care e situat la o distanță de 134 km. de Varșovia — un corp polon format din 5 divizii și două brigade de cavalerie, amenințat cu încercuirea, a întreprins numeroase atacuri spre a străpunge liniile germane. In acest sector lupta e în curs.

In regiunea Radom, comunicatul german anunță că un grup polon a fost încercuit.

Pe linia Bugului, trupele germane înaintează cu o coloană motorizată în direcția Brest-Litowsk (est de Varșovia); iar alte detașamente, au trecut în diferite puncte linia ferată Varșovia-Siedlce.

Pe frontul de sud, după comunicatul marelui cartier german, trupele germane au atins Nistrul la Sambov; iar alte coloane înaintează cu repeziciune în direcția Lwow (Lemberg).

O altă coloană germană se găsește la est de orașul Przemysl. Pe tot frontul Vistulei, ca și în sectoarele dela estul și vestul acestui fluviu, armatele polone continuă să opună o rezistență îndârjită, susținând repetate atacuri și contraatacuri.

R. S.

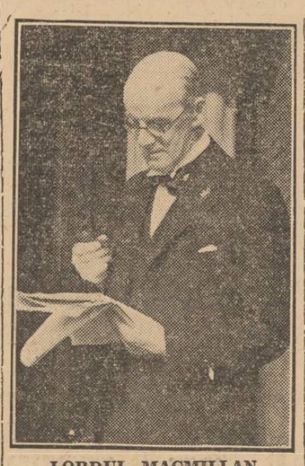

LORDUL MACMILLAN
ministrul britanic al informațiilor

Generalul Weygand a plecat dela Ankara

Ankara, 13 (Rador). — **Generalul Weygand a părăsit azi dimineață Ankara cu avionul.**

SCRISORI DIN LONDRA

Situația internațională văzută din Londra

de AUGUR

Londra, Septembrie

In seria noastră de articole, scrisoarea aceasta din Londra poartă numărul 1067. Am socotit totuși să-i dăm numărul 1 al unei noui serii. Căci Marea Britanie ale cărei fapte politice importante le-am însemnat de atâția ani cu fidelitate, este în pragul unei noui epoci a existenței sale. Țara e în războiu.

Trebue să citim cu atenție discursul d-lui Chamberlain ținut în Camera Comunelor, în care se va găsi explicația politicii britanice din ultimele săptămâni. Dar se va mai găsi și altceva: o expresie precisă a voinței unanime a națiunii de a sfârși cu agresiunile cari se reînoesc necontenit în Europa făcând imposibilă viața popoarelor pașnice și muncitoare.

D. Chamberlain a explicat hotărât că Marea Britanie socotește răspunzătoare de această stare de lucruri guvernul nazist, care stăpânește Germania. „N'avem nimic cu poporul german, ci numai cu cancelarul Reichului care poartă greaua răspundere a nenorocirilor ce se vor ivi".

Marea Britanie nu admite ca nazismul să dăinuiască. Acesta, bineînțeles, va plăti toate greșelile sale. Nu trebue ca în țările neutre să existe cea mai mică îndoială că englezii nu vor face totul ca să distrugă pe acei care au căutat să turbure pacea lumii. Am mai descris atmosfera care domnește în Anglia. Mecanismul național s'a pus în mișcare.

Un observator obiectiv nu poate să nu fie izbit de puterea organizării războiului în Marea Britanie. Am urmărit mărea evacuare a câtorva sute de mii de copii, din Londra întovărășiți de mamele lor și de infirmi și bolnavi. Totul a mers de minune. Administrația căilor ferate a procedat în așa fel, încât în ciuda circulării sutelor de trenuri speciale de evacuare, serviciul normal al trenurilor n'a fost întrerupt. Toată lumea a dat dovadă de mult sânge rece și mai ales de foarte multă disciplină.

Altă observație: Spre a ușura plecarea din Londra a populației, poliția a desemnat nouă mari căi cu sens unic. Am călătorit pe

(Continuare în pag. 2-a)